

En dus is Hij daarin gansch anders dan, bijvoorbeeld, Lazarus. Hij „hoort” ook anders het opwekkingswoord des Vaders. Want Hij heeft macht het leven af te leggen en heeft macht het wederom te nemen. De Vader maakt Hem levend, maar ook: Hij neemt het leven aan. Want Hij hoort Vaders Woord in profetische trouw. Lazarus moest afsterven van o.m., zijn profetische ontrouw. Maar de Christus kon vóór den grafgang verklaren dat het in orde was met héél Zijn ambt. Wanneer tot Hem het woord des levens komt op den Paaschmorgen, bereikt het Hem als den trouwen profeet, die open staat voor de woorden des roependen. Hier is de Knecht die den dienst volbracht heeft, den dienst ook in het graf en van het graf, maar die nu dan ook kláár is, die het van tevoren gezegd heeft, dat het zoo en zoo lang duren zou in het graf, die dus in Zijn opstanding niet alleen maar hoort dit nieuwe woord des Vaders „Kom uit”, maar ook zelf vervult het oude woord „Ik moet lijden en sterven en ten derden dage opstaan”. Want meer dan Lazarus is hier, en meer dan de jongeling van Nain en het knaapje in Zarfath. Hij vervult in Zijn opstanding het profetisch program. Hij bewijst profetisch trouw — niet meer betalend, doch reeds „toepassend” — in het hooren en opvolgen van Vaders woord „Kom uit”.

Zulke profetische trouw reeds is onze zaligheid. Want nu wordt hier het woord van Gods recht gehoord en opgevolgd van ingang tot het leven. Eens heb God verkondigd, dat het leven, het eeuwige leven, daar zou geschonken worden, waar gerechtigheid en heiligheid betracht zouden zijn tot de volle maat. Zoo was reeds bepaald de eerste profetische taak in deze wereld, zoo was geweest de inhoud der profetie die Adam had te dragen en uit te dragen met hart en mond en hand. En de tweede Adam, hij had reeds in zooveel jaren, in de voorbereiding van Zijn vleeschwording, en in Zijn omwandeling vervolgens, niet anders gedaan dan dit verkondigen en bevestigen, wat reeds de eerste mensch had vernomen, dat gerechtigheid en heiligheid en zaligheid daar zijn waar Gods wet gehoorzaamd is. En toen Hij bovendien ook het andere had gedaan, het tweede, namelijk dat Hij, hoewel volkomen trouw in Zijn bediening, toch dien dood sterfving, die op de zonde als straf was gesteld, toen scheen het voor het oog critiek in dat uur, critiek, om zoo te zeggen, voor de tweede maal. „Critiek” had het ook reeds geschieden, toen de eerste profeet wel zijn ambt geschonden had, maar toch staande bleef; toen Adam wel was gevallen, maar den vollen gedreigden dood nog niet gansch ervoer. Toen kon het lijken dat er reden was voor de vraag: zou God dan Zijn recht vergeten, niet meer van verbondswraak weten? heeft Hij Zijn gerechtigheid, in Zijn goedheid afgesneen? — Zoo leek het toen. En in het uur, waarin Christus stierf, leek het zoo wederom, maar nu van den anderen kant. Want terwijl eerst de ontrouwe profeet „leven” bleef, daar ging nu de trouwe den „dood” in. En wéér zou men geneigd zijn te roepen: zou God dan Zijn recht vergeten? doch om thans te vervolgen: niet meer van bondszegen weten? heeft Hij Zijn gerechtigheid, nu door wreedheid — of zeg willekeur, of wat anders — afgesneen? Voor de tweede maal schijnt de orde van Gods recht te zijn omgekeerd voor hem die oppervlakkig leeft en misbruik wil maken van de nauwkeurigheid waarmee Gods Voorzienigheid wrak en zegen uitkeert en vervult. Doch op die beide „radsels” in de bediening van Gods recht ligt het antwoord in de opstanding, in de daad van Christus’ verrijzenis. Want nu blijkt, dat Hij (Heid. Cat. Zd. 17) den dood heeft overwonnen. Den dood — en dat is het profetisch antwoord op de vraag: hoe de ontrouwe Adam bleef „leven”. Want dien dood, waarvoor Adam in het uur zijner ontrouw gespaard bleef, althans voorloopig, dien onderging nu de tweede Adam, den eeuwigen en den tijdelijken, om in ondoorgrondelijke plaatsvervangende alzo Gods recht te handhaven en overvloedig te bewijzen de waarachtigheid van al Zijn woorden. Maar ook..... den dood OVERWONNEN, en dat is het antwoord op die andere vraag: hoe de Christus, die wel trouw was, toch dien dood sterfving, den eeuwigen, en toen Hij volbracht had, óók nog den tijdelijken. Want Hij overwint, dat is: Hij heeft nu het leven, dat leven, hetwelk naar Gods Raad ontvangen zou elkeen die trouw zijn ambt bedient. En daarin is Hij Paaschprofeet en de hoogste profeet, wijl Hij op het meest „critieke” uur der historie den Raad van God voor alle eeuwen heeft bevestigd. Het meest critieke uur — want denken wij ons in wat er gebeurd ware, indien Christus — hetgeen onmogelijk was — in dien dood gebleven ware, dan zou het vreeselijke zijn geschied, dat een mensch die trouw geleefd had naar Gods wil, niet publiek had ontvangen het loon des levens, hetwelk diezelfde God hem van den beginne publiek had toegezegd. Toen deze derde dag van Christus’ grafverblijf begon, was het zoo critiek dat alle schepsel het kon uitroepen: wanneer deze derde dag verstrijken zou en het slaat weer middernacht, terwijl de Christus nog ligt in het graf — dan heeft niet Adam, maar dan heeft God zelf omvergestooten al de fundamenten van het heelal, want dan zou Hij (wat ondenkbaar is) Zijn eigen verbond hebben geschonden. Zijn eigen eed verbroken en Zijn raad verloochend, dan zou verbondsgeloofwaardigheid ontoereikend zijn gebleken om het beloofde leven in te gaan.

PSALM 69 : 28—37

(Vertaling N.B.G.)

Voeg Gij dan schuld nog bij hun schuld, o HEER, dat zij tot uw rechtvaardiging niet komen. Uit 't boek des levens word' hun naam genomen, schrijf hen met de rechtvaardigen niet neer. Maar 'k ben, mijn God, ellendig en in smart, dat dan uw heil, o HEERE, mij bescherme. Delg Gij hen uit, hun haat verzengt mij 't hart, en wil U over mij, uw knecht ontfermen. **

Ik zal Gods Naam verheffen met een lied en Hem verheerlijken in al mijn dagen; mijn lofzang zal den HEERE meer behagen dan dat 'k een stier met hoorn en hoef hem [bied.

D'ootmoedige zal blij zijn, als hij 't ziet; gij, die God zoekt, de HEER is vol erbarmen en zijn gevangenen veracht Hij niet. Uw hart leep' op, Hij hoort den roep der armen.

Dat Hem dan loven hemel, aard' en zee en al wat toemelt in de oceanen. God zal zijn Sion blijde wegen banen en Juda's steden bouw' Hij dan in vrede. Zij wonen daar in 't deel, dat God hun wint en zullen 's HEEREN gunst niet langer derven, een ieder woont daar, die zijn Naam bemint, 't kruist van zijn knechten zal het land beërven.

* Ps. 102 : 5.

** Ps. 90 : 13b.

ADRIAAN VAN BOVEN.

Wij denken ons het onmogelijke slechts in, om de waardij van het werkelijk en bij God alleen maar denkbaar ons te scherper voor oogen te stellen. Want wanneer nu toch werkelijk precies op tijd en zoo haast als het feit geschieden kon, de Christus op den beloofden derden dag wordt opgewekt, dan maakt Hij als profeet publiek waarachtig heel Gods Raad en Verbondopenbaring. Van God belijden wij, dat Hij door ons denken niet gerechtvaardigd behoeft te worden, anders dan in het nadenken en naspreken van Zijn zelfopenbaring als Rechtvaardige. Maar dit is het dan ook wat in het Paaschuur volkomen geschiedt door Vader en Zoon beide, in goddelijke en menselijke natuur. De Vader roept Zijn Verbond als waarachtig uit. En de Zoon, die is Zoon Gods, maar ook Zoon des menschen, Hij roept het mede uit. Hij doet het zelfstandig als Zoon Gods, en doet het ambtelijk als tweede Adam. Daarom moet er in Hem zijn geweest de triomfantelijke blijdschap in het oogenblik der opwekking, toen Hij ontving het Woord waarin de Vader kwam tot Zijn eigen publieke zelfrechtvaardiging in de rechtvaardigverklaring van den Zoon. Laat dat vooropstaan, ook als wij, juist als wij met diepen dank

belijden dat Hij is opgewekt tot ONZE rechtvaardigmaking. Want in de onze gaat het om de Zijne, die van Christus, maar daar boven uit om die des hoogen Vaders. Wanneer de Vader rechtvaardig spreekt voor het oog van Pilatus en heel de wereld den Zoon — en dus de Zijnen —, dan is de drang daarheen zoo sterk en onoverwinnelijk geweest, omdat hierin God zichzelf rechtvaardigde, zichzelf rechtvaardig bewees en als rechtvaardig openbaarde door Zijn eigen woord met haast gestand te doen aan den eersten trouwen Knecht die onder de zon op de aarde Zijn dienst had verricht. Die rechtvaardiging wil Hij betoonen als de God des levens, en de God der genade, als degeen, die geen lust heeft in den dood des zondaars, maar daarin, dat hij zich bekeeren zou en leven. Maar dan is ook het andere tegelijk bevestigd: wanneer Hij zich rechtvaardigt als de God van genade, dan tevens als die van het gerocht. Dat Hij het ernstig meende, zoowel met die dreiging van den dood — waarmee het achteraf, oppervlakkig gezien, een beetje scheen mee te vallen — alsook met die eerste belofte van het leven — waarmee de lijdensgang van den Rechtvaardige en Zijn dood voorloopig, oppervlakkig gezien, in tegenspraak schenen te zijn — het is nu bidebewezen en verkondigd en bevestigd in dood en opstanding-uit-de-dooden van den Rechtvaardige, den Knecht des Heeren.

En op dezen grondslag kunnen nu juist volgen de priesterlijke schenking en voorbede en de koninklijke uitdeeling en regereing welke zoozeer de vreugd zijn van Christus' gemeente. Er wordt nu geschonken, geboden, uitgedeeld, geregeerd, maar alles vanwege de betaling aan het recht Gods, die als feit verkondigd wordt in en door de opstanding van Jezus Christus. Het is éerst alles profetie, wat de Paaschklok slaat. Rechtsproclamatie van den levenden God door den vrijen dienst van den profeet-in-verhooging Jezus Christus, die in dit uur, al het voorgaande bevestigend en effect verleenend, ons den raad en wil Gods van onze verlossing volkomen openbaart. Zijn eerste daad bevestigt alle oude woorden. Hij MOEST heengaan en lijden en gedood worden en ten derden dage worden opgewekt. Ja, ook dat laatste MOEST. Hij kon van den dood niet gehouden worden, profeteert later Petrus (Hand. 2). Dat had Petrus in de dagen voor Paschen ook al kunnen weten, maar hij besefte het niet. Doch als hij het op den Pinksterdag wel weet, ziet en zegt, dan is dat, omdat hij nu bovendien heeft de allerduidelijkste profetie, die, in het uur waarvan niemand getuige nog was, zonder woorden en zonder publiek bevestigde hetgeen tevoren zoo dikwijls was betuigd in vele woorden voor onderscheiden publiek, de groote profetie waaruit de Pinkstergeest het overvloedig nemen komt, opdat niet slechts apostelen, maar ook jongelingen en jongedochters, arbeiders en dienstmeisjes, zouden profeteeren als getuigen in het rechtsgebed van Gods zelf- en kerk-rechtvaardiging in de opstanding van Jezus Christus.

U.

H. J. S.

Paaschvreugde, ook in „overblijfselen” van „Christus” verdrukking

Wij vieten paascheest, en zitten met een hoofd vol zorgen. Wat wordt het met de wereld? Indië? Rusland? Atlantisch Pact?

Nu kwelt ons de vraag: kan ons feest het gezicht op die mogelijk spoedige en in feite reeds aanwezige verdrukking verdragen? Moet ons feest die aanstaande en reeds aanwezige verdrukking een oogenblikje vergeten? Of..... haar op het program zetten misschien?

Een feest zonder programma is in elk geval zoo iets als een roes. Dat weten wij allen. Niet altijd trekken we echter de consequentie van die gedachte. Ze is eigenlijk geen andere, dan dat het feest dan ook zelf O P een programma moet staan. Feesten moeten niet maar programapunten hebben, doch ook behooren ze zelf programapunten te zijn. Wil een feest van ons zich inordenen in een schoon geheel, en niet de ellende van een glimmenden knoop op een versleten uniform zonder knoopsgaten vertoonen, dan moet het programma tisch zich laten inordenen in een levenscontinuum, dat homogeen is in zijn feestelijkheid. Dat wil dus, als wij nog één stap verder doen, die dan meteen de beslissende stap zal zijn, dat wil dus eigenlijk zeggen: het moet zich kennen en belijden als een onderdeel van Gods programma, welks afwerking voor Hem zelf altijd festijn betekent; als onze sabbath is een ingaan tot Gods sabbath, dan is meteen daarmee gezegd, wat een feest ons is, zoolang het goed is.

•

Nu, wij kennen een man, die eens het eerste en laatste werkwoord van „het feest” vervoegd heeft: ik verblijd me (Col. 1:24). „Nu verblijd ik me”; dat woordje „nu” geeft hier de deining: „het” feestelijke is er immer, maar 't is „nu” „een” feest. Een hoogtepunt in dat homogene continu van zoo-

even. De naam van den spreker is Paulus. En zijn status is die van een gevangene van Jezus Christus. Een man in ketenen: hij is zoo blij.

Wat mag deze wonderlijke feestvierder-op-zijn-eentje dan toch wel hebben, daar in den kerker, dat hij zoo vroolijk is? Wel, als we de chronologie van bevoegden mogen gelooven, dan is de man — een heelen poos geleden al — aangeklaagd door zijn voormalige kerkgenooten; eerst is hij verdacht gemaakt bij het groote publiek, en daarna ook, want het komt maar op de macht aan, bij de bezettende macht. Zoo wordt het ons geteekend in de Handelingen der Apostelen. Die voormalige kerkgenooten van dien Paulus waren Joden, uit Asia, en vooral uit de residentie, het joodsche centrum, Jeruzalem. Ja, ja, het centrum. De Joden zeiden het zoo nog eens met nadruk; want die Paulus had durven beweren, dat het o p g e h o u d e n was, centrum te zijn, sedert er n.l. een tempelgordijn gescheurd, en een beweerd Geesteshaat bij galileesche visschers aangevuld heette te wezen. Dit Centrum der „religie” dan had Paulus aangeklaagd bij een ander centrum: Rome, centrum der macht, der bezettende macht. Het is dus zoo iets, alsof bij ons in de oorlogsdagen van onlangs een conglomeraat van voormalige kerkgenooten een anderen voormaligen kerkgenoot, nog wel een die later zeide, voor zijn broeders naar het vleesch wel te willen verbannen zijn, was aangeklaagd, eerst bij de massa, toen bij de officiele representanten van het Aloude Centrum hunner hiërarchische kerk, en toen bij den rijkscommissaris van Berlijn. De onderhavige vertegenwoordiger van de toenmalige bezettende macht, van Rome dus, was ijlings toegeschoten om de onrust-in-bezet-gebied te smoren; en toen had hij besloten, over al die vreemde theologenaakjes, die er aan bleken vast te zitten, van de nu eenmaal van rijkswege erkende en getolereerde kerk de daartoe bevoegde instantie, het Sanhedrin, te gaan hooren. En die Paulus

was toen na was En, zijn op van zijn Heer was en geze Centrum Staat, v hemelst Plato o zat blij wonden van v ren aa wereldli Nu, v ning he gezegd, gramma war s c s c h j v ó r e n teren) p rigens, e gelist” n het p hoewel v vaar ult a a n v Joden-Ca zonder l was hij g r a m gegaan teerd wa arrestee die Konl gramma v o o r ker het komen c de naast daár v Want Pa telen, da in de gez Zoudt bezet ge van Berl voormalig liever aa kous wi Paulus, niet moes U hebt. M stond er waren ko lus' land Bovendien Hem was g r a m p openbaar grampunt naar J e d uiden M dan dood hij was d in Jerusa tig! C afgeverk u vertrou kerker se Agabusse z é l f i punt II d begreep eigenwilli logie v ol g e Nu, 66l gegaan: z gen, op z — en toe den arrest b e o e g dat dus á iets in oo roep op E gezegd he Maar Pau pen, en de bank gesl óók daar het p r o ambassade plannen ir t program was op tr en hij zel leiband v Ze hadd arrest op wel bezoel hij in con de tong d men, en b

rechtvaardig-
de Zijne, die
die des hoogen
aardig spreekt
ereld den Zoon
daarheen zoo
lat hierin God
chtvaardig be-
loor Zijn eigen
den eersten
de aarde Zijn
ig wil Hij be-
od der genade,
des zondaars,
en leven. Maar
l; wanneer Hij
a d e, dan te-
Hij het ernstig
an den d o o d
ig gezien, een
met die eerste
mee de lijdens-
ood voorloopig,
enen te zijn —
d en bevestigd
an den Recht-

uist volgen de
de koninklijke
de vreugd zijn
eschonken, ge-
s vanwege de
eit verkondigd
ezus Christus,
de Paaschklok
iden God door
hooging Jezus
de bevestigend
wil Gods van
eerste daad be-
ngaen en lijden
worden opge-
kón van den
t later Petrus
voor Paschen
het niet. Doch
t, ziet en zegt,
ft de alleduit-
r van niemand
sonder publiek
s was betuigd
den publiek,
neest het over-
its apostelen,
r, arbeiders en
etuijen in het
r k-rechtvaard-
istus.

H. J. S.

en"
ing

ulus. En zijn
ezus Christus.
l j.
e-op-zijn-cent-
er, dat hij zoo
van bevoegden
n heelen poos
ormalige kerk-
bij het groote
t maar op de
zoo wordt het
Apostelen. Die
lus waren Jo-
het joodsche
m. De Joden
ant die Paulus
u d e n was,
spelgordijn ge-
bij galileesche
Dit Centrum
gd bij een á n-
cht, der be-
sof bij ons in
clomeraat van
voormaligen
voor zijn broe-
erbannen zijn,
en bij de offi-
Centrum hun-
rijkscommis-
e vertegen-
ttende macht,
om de onrust-
l hij besloten,
ie er aan ble-
van rijkswege
bevoegde in-
En die Paulus

was toen officieel door dit lichaam aangeklaagd. Daarna was Paulus in Schutzhaft genomen.

En, let nu op, in den nacht na zijn arrestatie en zijn opsluiting in de kazerne, had hij bezoek gehad van zijn „Kurios“, d.w.z. zijn Eigenaar, zijn Heer. Zijn Heer was Christus, verhoogd ter rechterhand van God, en gezeten in nog weer een ander „centrum“: het Centrum van de hemelpolis, d.w.z. van dien Staat, waarvan verdachte zich een burger noemde, den hemelstaat dus, maar dan niet naar het project van Plato of zoo'n anderen „ongevaarlijken“ filosoof. Er zat blijkbaar toch wel een gevaarlijk luchtje aan dien wonderlijken hemelstaat; de beweerde Koning daar- van was dan ook zelf geëxecuteerd vanwege het begeeren aanrichten van seten en multerij in kerken en wereldlijke regeeringen.

Nu, volgens verdachte's eigen zeggen had die Koning hem des nachts bezocht in de kazerne. En hem gezegd, dat Paulus' reisprogramma, en zijn werkprogramma door deze onaangename arrestatie wel in de war scheen gestuurd te zijn, maar, meer dan schijn was dat niet. Hem was immers tevóren gezegd, door een (overigens ietwat duister) profeet, met name Agabus, niet „erkend“ overigens, en dit ten huize van een nieuwbakken „evangelist“ met vier dochters, dat die heele kerkering op het programma stond? En de verdachte had, hoewel zijn vrienden hem adviseerden, liever het ge- vaar uit den weg te gaan, dit harde programma a a n v a a r d. Hij was gegáán naar het vijandig Joden-Centrum, en had zich daar l á t e n arresteeren, zonder het uit te lokken overigens. Tot z o o v e r was hij dus planmatig, zeg maar: pro- gram getrouw, gearresteerd. Het was hem net gegaan als zijn vreemden Kurios: toen die gearre- steerd was in Gethsemané, toen waren, zel ook hij, zijn arresteerders zelf gearresteerden Gods. En nu was die Koning, die zijn van eeuwigheid vastgestelde pro- gramma's altijd alleen maar bij stukjes en beetjes v o o r l e e s t, in dat nachtelijk bezoek in den ker- ker het naaste, het eerstkomende programgedeelte komen dicteeren aan Paulus. Het programpunt voor de naaste toekomst luidde: n a a r R o m e t o e, en d á á r van uw Koning uit dien hemelstaat getuigen. Want Paulus was een a p o s t e l gemaakt; en apos- telen, dat zijn getuigen-voor-één-keer in de geschiedenis van de wereld.

Zoudt U, lezers, misschien een paar jaar geleden in bezet gebied er tegen zijn geweest, u op den Führer van Berlijn te beroepen tegenover de aanklacht van voormalige kerkgenooten? Nu, ik ook; ik zou zoo iets liever aan anderen overlaten, als U het naadje van de kous wilt weten. Ik denk, dat wij van dienzelfden Paulus, arrestant, geleerd hebben, dat wij zoo iets niet moeten doen, wij, bij het licht, dat ik heb, en dat U hebt. Maar deze getuige-van-één-keer stond er á n d e r s voor dan wij. Om te beginnen: wij waren kortgeleden nog in oorlog; maar Paulus' land niet meer. Het was onderworpen. Bovendien: hij ontving een á n d e r licht dan u en ik. Hem was, ge hebt het zooeven gehoord, als pro- gram punt door zijn Koning in de hemelpolis ge- openbaard: g e m o e t n a a r R o m e t o e. Programpunt I, dat had geluid, bij monde van Agabus: naar Jeruzalem, het centrum van den thans mis- duiden Mozes. Paulus had toen niets anders gedaan dan doodeenvoudig zijn gewonen gang gaan; en kijk, hij was door den natuurlijke loop der dingen vanzelf in Jeruzalem, Centrum I, gearresteerd. P l a n m a t i g! O Heere God, ik dank U, het program wordt afgewerkt; wat is 't vooruitzicht schoon, hij die op u vertrouwt, zich heel gewoon verhoudt, vindt nu den kerker schoon. En hoor, nu was die Koning, want Agabussen werden in de kazerne niet toegelaten, z é l f in de cel gekomen. En had gezegd: program- punt II dat is: N a a r R o m e, Centrum II. Toen begreep Paulus: weer niets doen, dat eigenmachtig en eigenwillig wezen zou, maar heel gewoon de logica der feiten van het proces volgen.

Nu, óók zóó was het alles weer van een leien dak gegaan: het proces, dat had, na veel hangen en wur- gen, op zekeren dag zich in een impasse zien dringen; — en toen was het hooge woord eruit gekomen bij den arrestant: ik wil naar Rome toe, ik beroep mij op den keizer. Bij h é m was dat dus á n d e r s dan bij u en mij. Bij ons ware zoo iets in oorlogstijd gemeen verraad geweest, zoo'n be- roep op Berlijn; de kerk zou in zoo'n geval bij óns gezegd hebben: hij heeft óns feest in rouw veranderd. Maar Paulus, buiten oorlog, en den keizer onderwor- pen, en door kerkgenooten-van-vroeger voor de recht- bank gesleept, Paulus zei, en de engelen zeiden het óók daar in die hemelpolis: o w a t e e n f e e s t; het program wordt afgewerkt. De ambassadeur van Jezus Christus komt volgens de plannen in Rome. Hij die op God vertrouwt, zich aan 't programma houdt, vindt ook in boelen loon. En hij was op transport gesteld, en in Rome aangekomen, en hij zei al maar: 't is feest, ze loopen allen aan den leiband van mijn Kurios.

Ze hadden — schappelijk genoeg — hem huis- arrest opgelegd voorloopig, meer niet. Hij mocht ook wel bezoek ontvangen; en ook schrijven. En zoo had hij in conferenties met de broeders naar het vleesch de tong daar geroerd, en voorts had hij de pen geno- men, en brieven geschreven, ook aan Colosse, aan de

kerk aldaar. Let op: de man is van zijn pro gram gansch opgetogen: „n u v e r b l i j d i k m i j“. In m i j n l i j d e n, want dat blijft het. W á n t: het is geen lijden zonder zin: het is in u w b e- lang, geloovigen van Colosse, 't Komt u ten goede.

En wilt ge weten, vraagt hij, hoe ik dit huisarrest, en dat toezien van die schildwachten, om wie mijn Koning zijn engelenwacht heeft opgesteld, hoe ik heel dien krommen handel, waardeer? Wel: ik werk nu verder het laatste gedeelte van het program van on- zen Feestelijken Koning in zijn Hemelresidentie af. Dat programpunt luidt: suppleer van u w k a n t n u d e r e s t v a n h e t p r o g r a m, dat ik u s t e l d e. Onderga de verdrukkingen, waarvan eerst Agabus, en toen ik zelf daar in dat kazernehok, u zei: dat God ze had gezet op uw pro- gram, wij ze stonden in het zijne van voor de grond- legging der wereld. Want het zijn verdrukkingen van Christus, en heelemaal niet z a a k j e s v a n u z e l f. Nu, zegt Paulus, nu weet ge het dan, waarom ik hier zoo'n feestelijk huisarrest heb: de Koning zorgde voor een kamer, en een kachel in den winter, en voor papier, soms voor een secretaris zelfs. En Hij komt ook in dit huis hier in Rome op Bezoek. O ja, wel á n d e r s dan destijds in de kazerne, want Hij komt nu door en in zijn Heiligen Geest. Máár — de Kurios is de Geest; en als de Geest komt, dan komt de Koning; en als de wind blaast, zoo maar in mijn hart, en mij de woorden in den mond legt en ze uit de pen drijft, dan ben ik, die

TEN LEVEN — TEN VAL

Door d' eeuwen staat een Kruis geplant,
Hoog oppericht in 's werelds midden.
Een Kruis, dat heel den tijd omspant
En drijft tot vloek of — tot aanbidding.
En uit der tijden grays verleden
Zien wij ze uit de schaduw treden:
Hen, die op 't Kruis geloovig zagen
En van dat Kruis den zegen dragen;
Hen ook, die roekeloos en verwaant,
Dat Kruis en Zijnen Christus haten.

Ook heden staan z' aan Jezus' voet
En vinden heil in Jezus' bloed,
Of — keeren om in ruwen spot
En gruwen van dien Zoon van God.
Maar hoe men zich ook keert of wendt,
Van 't eerst begin tot 's werelds eind,
Dat Kruis en ook zijn Christus zal
Ten leven eeuwig staan of — tot een val.

H. A. t. H. — v. R.

getuige-van-één-keer geïnspireerd, met die wonderbaarlijke inspiratie, die óók maar van- één-keer is. De inspiratie van den bijbelschrijver. Vanwaar die wind komt? Ik weet het niet. Maar gij, Colossenzen, gij hoort zijn geluid: DIE BRIEF HIER! En ik begrijp de wijze van de werking van dien Gees- teswind wel niet; maar ik tast en laat u tasten haar vrucht: DIE BRIEF HIER! De Koning, of de Geest, geeft mij zóó maar een autoriteit als vroeger Mozes had. Mozes, dien ze in het Centrum I, Jeruzalem, vandaag in eere zeggen te houden en krachtens mono- polie te beschermen tegen mij, die vindt zich dáár miskend. Ik weet het. En in den hemel juicht ook hij het toe, dat de Kurios mij tot een getuige-naast- en- boven Mozes stelt; want, door de groeiende lichtef- fusie Gods, wéét ik veel meer aan u te zeggen dan Mozes tot mijn vaderen sprak. Mozes heeft er trouwens verstand van, dat programmatisch sterven feest der kerk is, feest voor het gansche lichaam van Christus. Hij heeft, m é t E l i a, mijn Koning zelf dat eenmaal voorgehouden, op een metamorfoseberg, die tot annuntatieberg geworden is, annuntatie van den uitgang, dien de Koning zou volbrengen in Centrum I.

O ja, dat uur van dien annuntatieberg! Mijn Koning had gewerkt, naar Gods gemaakt bestek, dat is: naar het gesteld program, drie-en-dertig jaar lang. Er was toen een rést nog van zijn levenstijd, een kleine rest nog. Toen had Mozes met Elia tot den Koning, des- tijds een slaaf nog, in ontlediging, gezegd: suppleer nu, Jezus Christus, u w v e r d r u k k i n g e n. (Breng ook het laatste restje op. En doe het programmatisch. Suppleer u w l i j d e n e n v e r d r u k k i n g v o o r u w l i c h a a m, hetwelk is de gemeente. En kijk, nu komt die Koning, door zijn Geest, bij mij. Hier in dat huis van Rome, kadastraal bekend bij de lictoren en bij God. Hij zegt mij: Mijn apostel, ik heb u boven Mozes verheven, suppleer u w l i j d e n, werk het laatste deel nu af, en wéét: dit kamertje hier, dat is a n n u n t i a t i e k a m e r. Vervul uw uitgang te Rome, Centrum II, en doe het om het Cen- trum, dat hierboven is, Centrum III, dat boven alle is. De staat, waarvan gij burger zijt, is bij Mij in den hemel.

Komt, laat ons nu maar even stilstaan. Die kamer in Rome, waar de Geest van Christus Paulus het pro- gram van den Koning vóór Paulus, zijn getuige,

OP EN OM 'T KERKPLEIN

Zullen we eens wat gaan doen??

De Amerikaansche journalist John Gunther vertelt in zijn boek „Inside Europe“ (in Ned. vertaling ver- schenen onder den titel: „Europa in de brandig“), dat Stalin op een congres van de communistische partij „eenigen tijd besteedde aan diegenen, die graag toe- geven aan de veel verspreide Russische neiging tot spraakzaamheid“.

Stalin zei: „Ik voerde eens een gesprek met één van dergelijke kameraden, een achtenswaardig kame- raad, maar een onverbeterlijke kletschous, die in staat was ieder levend wezen onder een vloedgolf van wel- sprekendheid te bedelven.

Welnu, het gesprek liep als volgt:

Ik: Schiet je goed op met het zaaien?

Hij: Met het zaaien, kameraad Stalin? Wij hebben voorbereidingen getroffen.

Ik: Wel, en wat verder?

Hij: Wij hebben het vraagstuk zoo eenvoudig mo- gelijk gesteld.

Ik: En verder?

Hij: Er is verandering op komst, kameraad Stalin, er komt weldra schot in.

Ik: Maar?

Hij: Er is al eenige vooruitgang te bespeuren.

Ik: Alles goed en wel, maar hoe staat het nu met het zaaien?

Hij: Van zaaien is nog niet gekomen, kameraad Stalin“.

Toen we dat lasen, vonden we voor de eerste maal van ons leven kameraad Stalin sympathiek. En nu we dat zoo rustig neerschrijven zijn we dankbaar, dat we niet in Moskou wonen. Want als we daar woonden, dan schreven we over kameraad Stalin zoo niet. Maar we hoeven niet in Moskou gewoond te hebben om „onverbeterlijke kletschousen“ te kennen. Die ontmoet- we onder de broeders zoo af en toe even goed als kameraad Stalin onder de kameraden. Want die hier gesignaleerde spraakzaamheid is waarlijk niet spec- ifiek Russisch en ook niet specifiek communistisch. We hebben een zwijgzamen broeder, dien we eens uit zijn tent wilden lokken, eens hooren verzuchten: „Ik zou wel wat zéggen, maar dan moet ik praten“. De man was ons liever dan anderen, die we soms véél hooren praten, maar bijna nooit iets hooren zeggen.

Ge vindt ze onder de organisatiebroeders en de liefhebbers van vergaderingen. Het leven begint voor deze menschen 's avonds na zessen. Ze ontwaken uit hun traagheid, als het scheermes met dat prettige geluid door den baard glijdt en ze gekleed en gekapt straks naar „de vergadering“ gaan. Daar zijn ze thuis. Daar komen ze los. En tot haar verbazing hoort moe- der de vrouw soms langa een omweg, dat man-lief op de vergadering tot de klinkers behoort. Maar ge moet niet altoos vragen wat er nu door die praters wordt gedáán. D. E. C. is wel eens bang, dat er ook onder hen, die de leuze: „de kunst om de kunst“ verwerpen, soms georganiseerd wordt om te organiseren en ver- gaderd om het vergaderen en gepraat om het praten. En hij vond den man „om te zoenen“, die na veel gepraat in een vergadering, die zich al maar had bezig gehouden met organisatorische kwesties, doodleuk de vraag stelde: „broeders, zullen we eens wat gaan dóén?“

D. E. C.

had indachtig gemaakt, en waar hij door den Geest van Christus, er zoo echt f i j n van schrijven kon, och, die kamer is allang begraven onder 't stof. Die was daar ergens in de buurt van 't Vaticaan, dat heden alle Centra van de Macht afzoekt, om hen te doen geden- ken aan een man, die in een hongarsche kerker zit, een kardinaal. En Rome zegt, wat die kardinaal, stel, dat hij zelf 't nog zeggen wilde, toch niet meer zeg- gen kan; Rome zegt: misereere, misereere, en maak kabaal met groot rumoer: hij suppleert de resten der verdrukkingen van Christus. Nu, die Vaticaanstad, die wordt nog zoo wat gehoord: ze is toen óók nog een zeker centrum van een respectabele diplomaten- macht. Maar wie met balansen werkt — want de machtsrelaties zijn steeds balanceerend, — die zal door zijn balansen straks vergaan. Keert naar uw eigen kamertje terug, studenten, dominees, boeren, burgers, buitenlui, professoren, vrijgestelden, kamerleden en vaklieden, gij hebt geen centrum achter u, en „vrij- gemaakt“, hebt gij nog pas gezegd, dat in ú w k e r k j e men van een „centrum“ niet veel weten wil. Als het zoover is, dat gij in een nieuw arrest komt, God weet, hoe gauw, dan zal geen krantje over u schrijven, en geen radio het voor u opnemen. Keert terug, en vraagt u ingespanssen af, wat Paulus eigenlijk bedoelt, als hij in hoofdstuk I vers 24 zegt: ik vervul in mijn vleesch de overblijfselen van Christus' verdrukkingen, in het belang van Christus' lichaam, dat zijn kerk is, de kerk, de kerk in singularis. Wat wil die man, wat wil die man? Wat wil hij met zijn: jubilate, jubilate, en maak geen kabaal met groot rumoer, doch gejuich met groot geschal: ik suppleer de rest van mijn program“.

Wat die man wil? Wel, indien ik hier college geven zou, ik zou trachten, u een overzicht te geven van de vele moeningen: het is, zooals Prof. Jager onlangs in ander verband zei: het is niet best

voor ons, die graag kerk-onder-het-kruis heeten, als we over de naaste betekenis van een bijbelwoord nog steeds de geleerden het met elkander zeer oneens bevinden te zijn. Ze hebben allemaal hun vragen; en in een ommezien kan ik een karrevracht latijnse citaten u voorzetten, gelijk velen uwer het mij kunnen doen. Wat betekent dat woord: „overblijfsel“?

O zegt er eentje, ik weet er alles van: Christus-mystiek. Paulus weet zich één met Christus; Christus is één met Paulus; de eenheid is er een van in-woning; draai het woord een halven slag om, meer niet, hoor, en zeg dan maar: wederzijdsche doór-woning, wederzijdsche doordringing. En daarom staan de zaken, zegt hij, zóó: als Christus met het lijden klaar is, dan is hij toch nog lang niet klaar; het generaal subject van de kerk, dat theologiseert, dat glorieert, en óók: dat LIJDT. DAT lijdt. Het offer, ja, dat is algemeen, God maakt in het mystieke lichaam der universele kerk, of misschien wel, der universele menscheit, met haar „in- en uitwendige zijde“, het lijden gansch gemeen, den oorlog gansch gemeen. Hij doet zijn Zoon, dien Puer Aeternus, nog deze smaadtal hooren: God zal u nimmermeer, verlossen als weleer, u is geen heil beschoren, — althans zoolang deze wereld nog zóo wonderlijk draait, zoolang de klokken van den tijd nog slaan de uren.

Houd op, zoo roepen anderen: hier is de troostelijke leer van de verdienstelijkheid der goede werken: als Paulus nog een poosje lijdt, en ook het resterende deel van Christus' wereldsmarten uit kan houden, dan zal hij ipso facto¹⁾ en de con-gruo²⁾, deelen in de Christusglorie: de wet der methexis³⁾ is mystisch: elk offer heeft zijn loon in zich; de keerzij van het eene is het ander.

Onderscheid liever ietwat scherper, zegt de ander, die den roomschen gedachtenkraam met calvinistenkalk komt pleisteren: voor Christus de verdrukkingen die satisfactie geven, voor de kerk daarna de resten, die de promulgatie daarvan doen; en zóó is dan „eenerzijds“ gehandhaafd, dat de Christus waarlijk is verhoogd, en buiten schot gesteld, en toch, ook anderzijds, dat Hij nog immer lijdt⁴⁾, maar dan in mystieken-anagogischen zin: Hij lijdt mystiek in de mystieke kerk; want het lichaam van Christus, dat is de mystieke kerk, zij is de inwendige zijde van de kerk, die overigens registers vol schrijft met een massa namen van den burgerlijken stand.

Wij voor ons zeggen nu op onze beurt: houd op, en antwoord eerst op deze vraag: is een mystieke kerk hetzelfde als een mystieke Christus? En is zichtbaar lijden van de kerk onzichtbaar glorielijken van haar Hoofd? Was dat bezoek daar in dien kerker soms mystiek? Is de kerk een generaal subject, zóó versubjectiveerd, dat de categorieën, die daar gelden voor het verheerlijkt Hoofd, óók gelden voor de leden, wien

een zwaard boven 't hoofd hangt, terwijl de spinnen in hun oel op vliegen azen?

Laat ons maar zeggen hoe wij zelf het zien. Die verdrukkingen van Paulus zijn verdrukkingen „van Christus“. Niet zóó, dat de Persona Publica van Christus in zijn knechten nog persoonlijk lijdt, maar zóó, dat zij door Woord, wijl meteen door Geest, aan Hem, die 't ambt hun gaf, en dit uit kracht van 't Zijne, aan Hem in geloof en hoop en liefde verbonden zijn naar de wijze van slaven, die een Heer, soldaten, die een Koning, getuigen, die een Persoon met heel diens werken te proclameren en te dienen hebben. Als zij dood gaan, in en met hun ambt, dan dragen zij b.v. naar Paulus' inzicht de „nekrose-van-Jezus“ rond, en doen dit al hun tijden. Dat is: ze dragen het levend-dood-zijn om zijnentwil overal met zich mee. Ook van moeder Sara zegt Paulus, dat Abraham alles af wist van haar „nekrose“; de moeder was in haar verstorven, ze was, om zoo te zeggen: een wandelend graf; hoe konden daaruit nu vele volkeren gaan opbloeien? Maar Abraham lette op die nekrose van Sara, die trouwens, mutatis mutandis, ook bij hem zelf te constateeren viel, niet: hij wist, dat de belofte roepen zou een leven dat niet was alsof het was, en doden, nekrose-wraken, om te leven. In Izaäk zou hem zaad geroepen worden; uit een dubbele nekrose dus. Zóó weet Paulus alles af van zijn eigen nekrose: zoon Paulus is als moeder Sara: een wandelend graf, die man met al die sporen van striemen en vergulzing in zijn lichaam. Stigma's „van Jezus“ waren het. Niet copieën van die Jezus: geen helften daarvan, geen transparantie ervan. Hij kende geen mystiek doorboord zijn in Hem naar de handen en de voeten. Neen Paulus' eigen nekrose: vergane vrijheid, gebode handen, kerker-isolement kende hij; — maar dit alles „van

MARIA!

Had ooit haar naam zóó schoon geklonken:
„MARIA!“, als uit ZIJNEN mond?
Ze zag! — en kende — en verstond!
Rabbouni, Meester!

Had geklonken
over de hof ooit zulk een morgenrood?
Zóóveel genade over zóóveel nood?!

BERENDIEN MEIJER-SCHUILING.

Jezus, „van Christus“, die nu eenmaal in de nekrose van zijn soldaten, als ze bék-af zijn, zich als generaal gedienend vindt, omdat ze zijn bevel met vreugde nâmen. Neen, hun nekrose was geen „mystieke ópneeming“ in die van Christus: wie prâkt hier eigenlijk van de nekrose van den generaal? Wie waagt zulk spreken IN den strijd, als hij 't commando hoort? Wie waagt het, nâdâd de generaal al vast met emeritaat voor wat het in-den-kruitdamp-staan betreft naar Huis gegaan is? Nekrose van Jezus, dat betekent: de soldaten zijn levende doden, maar om en met en vâen en vóór hun Heer. En zoo zijn ook de verdrukkingen van Christus niet diens persoonlijke contemporaine verdrukkingen; het woord persoon sluit dat al uit. Doch het zijn de contemporaine verdrukkingen van gearresteerde soldaten van Christus, tot krijgsgevangenen: soms, gemaakt; soldaten in den kruitdamp of achter de tralies, maar die zelf van uit de residentie in dienst van Christus blijven, ook als ze krijgsgevangenen zijn. Soldaten, totdat het programma is afgewerkt. De rest van dat programma óók. Gevangen genomen soldaten van Hitler, Wilhelmina, hebben niets meer te doen van 't rijksprogramma. Soldaten van Jezus hebben óók als ze krijgsgevangenen zijn, nog een REST van 't programma af te werken.

Ja, daar staat het woord weer: die rest. Paulus zegt: er is nog EEN OVERBLIJFSSEL. Neen, meervoud staat er: overblijfselen. Hij bezigt hier een woord, dat hij wel meer gebruikt: en, merkwaardig genoeg, ook meer dan eens in eenzelfde verbinding met ongeveer hetzelfde werkwoord dat ook hier wordt aangewend. Epafroditus, zoo zegt hij ergens, moet in eere worden gehouden; die man heeft het bestaan, zijn leven op het spel te zetten, om het „diensttekort“ der Filippenzen aan te vullen. De Filippenzen hadden naar de oeconomie van het rijk der kerk, het hunne gedaan om Paulus te helpen. Maar er bleef nog wat over om te helpen, de dienst had, zou het programma heelemaal worden afgewerkt, nog wat meer te doen. En dáárvóór zorgde Epafroditus nu; hij zorgde voor het supplement. Hij bracht supplement.

In gelijken zin betuigt de apostel elders, dat Stefanus, Fortunatus en Achaicus hebben aangevuld, gesuppleerd, wat hij van de Corinthiërs miste. Die Corinthiërs worden hier evenmin beschuldigd (als menschen-die-te-weinig-opleverden) als die Filippenzen van daarnet. Alleen maar dit wil Paulus zeggen: wat de ééne combinatie, of de ééne situatie niet van het gestelde plan weet af te werken, dat wordt aangevuld van de ándere combinatie

of in een ándere situatie. Het Suppletiefonds van het Rijk van Christus Kurios zorgt altijd weer, dat er komt, wat er komen moet. Dat Rijk is „selfsupporting“, maar dan vanwege 't Koninklijk Beheer.

Daarom is het den éenen keer een en l i n g als Epafroditus, den anderen keer een driemanschap als van zoeven, een volgenden keer zelfs een heele gemeente van Corinthe, in de organisatie van een collecte voor de armé broeders in het Centrum van de Kwade Joden, Jeruzalem, die hebben aante vullen.

Dat klopt. Ja, ja DAT klopt óók voor de menschele rekenmeesters. Wat IS 't een feest, als een Suppletiefonds te rechter tijd kan worden ingeschakeld!

Maar hoor nu toe, welk gróóter feest aan Paulus wordt gegund: de man is krijgsgevangen, en hij heeft het zuur. Achter de tralies, meneer, en dat binnen Rome. Het vonnis is al in de maak, net als men onlangs al te voren vreesde in 't Vaticaan voor dien hongersnood bisschop. Die man is uitgerangeerd: en nu hij niet meer openlijk belijdt, dat zijn Kurios in hem het wint-in-rechten, nu zegt men in en buiten 't Vaticaan: de suppletie, die moet voor zijn kerk wel van een ander komen; er komt een nieuwe kardinaalshoed wel op een ánder hoofd allicht. Och ja, miljoenen ándere krijgsgevangenen zijn óók zoo uitgeschakeld: nog pas lazen we, dat er een paar stordige miljoenen hunner zoek zijn. Steriel. Wandelende graven; en het Rijk, waarvan zij burgers hier BENÉDEN zijn, dat heeft hún liturgie, hún rijksdienst, dan maar áfgeschreven: een ander moet suppletie geven.

Maar Jezus Christus heeft een krijgsgevangene, en kijk, die man kan ZELF nog de suppletie in 't kerk-rijk gaan verzorgen. Zijn gevangenschap, die was planmatig. In volen, volen ernst; lach nu maar niet, maar huiver: zijn Koning heeft dezen generaal, want dat was hij eigenlijk, planmatig gedistancieerd. Weet ge nog wel van dat bezoek daar in de kazernes, die kerker-kerk-visiteatie? De gevangene zal méér doen dan de niet-gevangene. Toen hij preekte, wel, toen kreeg hij af en toe een paar tientalletjes in zijn synagoge, of ergens anders in een zaaltje. Maar in zijn gevangenschap schrijft hij brieven, door de drijving van den Geest. Die brieven zijn homilic, en homiletische bronnen, en homiletische stoffen, voor de schare, die niemand tellen kan, de honderd vier en veertig duizend van de laatste dagen, waarin zich Paulus weet; en voor de anderen die hún nog hebben voor te gaan. Wij putten állen uit het Suppletiefonds, dat Paulus mocht bedienen in den kerker. Korach, die voer ter helle, en pas later roemde men, dat veel later, zónen-van-Korach als levietenzonen psalmen dichtten, dat ook zij door den Geest waren ingeschakeld, om te geven de anaplerose, ja de antanaplerose, de vervulling, ja de pendant-vervulling, de suppletie, ja de respoñderende suppletie van den dienst, dien hun booze vader onderlaten moest, toen de God van Mozes hem door het zwaard uit zijn mond geëxcommuniceerd had. Maar Paulus, Paulus, die mag ZELF voor de suppletie zorgen; en dat is maar goed, en een groote genade; want Abraham had kinderen, en Korach ook nog, maar Paulus had kind noch kraai in deze wereld: geen zoon kon later vader Paulus' brieven van een voorwoord voorzien. Hij is ook een „wandelend graf“, en Sara was het ook, en Abraham. Doch Abraham kreeg kinderen door de belofte, beloftekinderen, en teelde hen in het geloof langs wegen, die „natuur“ wel beschrijven, doch maar niet doorgronden kon. Paulus is ook een wandelend graf; maar hij teelt kinderen door het evangelie. Simson heeft in zijn leven een maar stordigen handel gedreven in en met de onderdrukkingen van „Christus“. Maar in zijn dood? Wel, in zijn dood waren zijn verslagen filisters meer dan in zijn leven, zoo roemt één van 's HEEREN chroniqueurs. Die Simson dorst het niet te zeggen, maar het is hem ná zijn dood wel gezegd: toen hij een blinde man in arrest geworden was, met een lang niet blank register, o ja, hij weet het wel, toen heeft hij niet vergeefs in zijn doodsuur geroepen, en hij werd verhoord: hij riep: o God, mag het nog, mag het nog één keer? God van alle genade, mag ik in dit ééne uur, waarin filisters FEEST hebben, ook mijn feest voor U? Een feest door een dood die dienst is? Mag het, mijn God Jahwe? Mag ik nu antanaplerose doen van Uw verdrukking door in mijn laatste verdrukkingen, ja, mijn doodsuur, meer vijanden te verdoen dan in mijn leven? Hij kromde zich, hij strekte zich, hij strekte en sterkte zich in Jahwe zijn God. Hij deed suppletie in zijn dood, anti-suppletie. Wat was 't vooruitzicht schoon; hij, die Jahwe vertrouwde, 't program in het hart nu houdt, vindt zóó nog knechtentoon. Simson, Simson, Korach, Korachieten, meer dan gij állen is hier in Rome. Paulus strekt zich, hij rekt de leden, hij grijpt de pen. „Chaire“, wees gegroet, oorlof mijn arme schapen. „Chaire“, ik heb feest, want ik word programmatisch geslacht, en ik geef antanaplerose van de resten van dat LIJDENSPROGRAM van mij, voor mij bezorgd van wege aller Heer. In zijn gevangenschap heeft deze krijgsgevangene meer vijanden geslagen en meer kinderen geteeld dan in zijn leven.

Daar
wat de
den te
heb he
anapler
— teg
verdrul
slaat d
beur
aan
land
ik OP
deel, i
kennen
de wo
tus ha
dat
gij vo
Mijn
de teel
gij van
een w
Mijn dr
Maar
Christu
is doo
krachte
dat Hij
heert.
Maar
Christu
zoo veel
nog
hier ce
ge Zek
verv
den, en
beetje
Maar
niet de
een toll
immers
doch di
Vraag
woordje
Chris
vro
gezond
nog nie
werkt
hem ge
zijn zoo
suppleti
de zaal
of geen
ééne di
de prof
heb ik
Het w
dant, er
want m
tot op

Mann
strák
Ik kan
als we
Nu, Go
feestpro
duik
fetische
te verv
een stic
dunkt,
maar of
het wá
improvi
gedacht
kerker
van de
blik, d
aan den
daag en
Maar al
sabbath
ons bra
invasie
u n e s
stáát er
worden
ning-vu
dienst:
het lijde
Paulu
ten aan
judaïste
dat Pat
pappen
in den
Die jud
wennen
kunnen
zet, ver
kelijk b
tingen",

¹⁾ De Gothische vertaling van Paulus' brieven heeft voor het woord (overblijfsel of:) „husterema“ drie verschillende termen, om het weer te geven, n.l. wanisassus (1 Cor. 16:17 en 1 Thess. 3:10), parba (2 Cor. 8:14 en 11:19) en galdw (2 Cor. 9:12, Phil. 22:30 en Col. 1:24); vgl. G. W. S. Friedrichsen, The Gothic Version of the Epistles, Oxford Univ. Press, London, 1939, p. 129. Westcott Hort geeft twee betekenissen, met andere combinaties van teksten: deficiency (Luc. 21:4; 2 Cor. 8:14; 9:12; 11:9) en what is lacking (Col. 1:24, Filipp. 2:30, 1 Cor. 16:17); vgl. The New Testament, met Greek English Lexicon to the N.T., New York, 1946. Grimm geeft nog andere betekenissen, met weer andere combinaties van teksten: defectus, id quod deest adhuc (Col. 1:24, 1 Th. 3:10); voort (c. gen. pers.) absentia allicuius (1 Cor. 16:17, Phil. 2:30); en penuria, inopia (Luc. 21:4, 2 Cor. 8:14 en 9:12 en 11:9); vgl. Grimm, Lexicon Graeco-Latinum in 1. N.T., ed. 4a, Lipsiae, 1903, s. v. In den tekst van Col. 1:24 ziet Grimm de gedachte uitgesproken: quae Christi calamitatibus mihi sustinendis desunt, ea suppleo ad rependenda beneficia, quae Christus explenda calamitatibus sibi exandandis mensura in me contulit; daarnaast evenwel staat voor wat het eerste begrip betreft de opvatting: calamitates quae Christo sustinendae erant (ideoque etiam ejus cultoribus perferendae sunt); zie resp. p. 33 en 203.

²⁾ door en in dat felt zelf.

³⁾ naar betamelijkheidsregel.

⁴⁾ methexis: het deelhebben aan, deelgenootschap in.
⁵⁾ Vergelijk Coccejus: Habet Christus patientes afflictiones etiam in Ecclesia et in membris suis..... Daarna, nadat Gethsemane genoemd is: Hae passiones Christi in membris suis sunt definitae. Ideo dicuntur husteremata. Hoc enim significat reliqua, quae scilicet ad summam deficient sive desunt. Sunt distincta tempora thlipseon & anapsuxeoos. Actorum 14:22, Actor, 3:19..... Reliqua igitur passionum desunt passionibus Christi non ad hilasmon pro peccatis, sed ad gloriam Dei, ad utilitatem Ecclesiae & ad probationem fidei singulorum & sic ad fructum justitiae & experimentum Christi in ipsis habitantibus. Sic pertinent ad sacrificium Christi, ut spondat, Phil. 2:17, 2 Timoth. 4:6 (Comm. in Epist. ad Coloss., Opera, t. VI, 25, a. Elders (Diagrammata Dicendorum in Ep. ad Col., Opera, t. II, 245, a) zegt hij, dat de ferendae afflictiones reliquiae afflictionum Christi in Carne Apostoli zijn, en geeft hij van Paulus' woord deze parafrase: ik heb nu geprekeet, etc., restat nunc altera pars mei cursus, scil. ut gratitudinis causa erga Servatorem meum, qui pro me passus est, impleam & absolvam passiones meas, quas in carne mea habeo divina dispositione sustinendas: quoniam non tamen meae, quam ipseus Christi, cui Pater adimensus est, quantum etiam in Membris suis debeat pati, passiones sunt.....

onds van het
weer, dat er
zelfsuppor-
neer.
n l i n g a l s
n a n s c h a p
s e e n h e e l e
g a n i s a t i e
v a n
h e t C e n t r u m
b e n a a n t e

chelijke
een Suppletie-
shakeld!
est aan Pau-
rangen, en hij
r, en dat bin-
net als men
an voor dien
erangeerd: en
Kurijs in hem
buiten 't Va-
kerk wel van
ze kardinaals-
ch ja, millioe-
soo uitgescha-
stordige mil-
kende graven;
r BENÉDEN
ksdienst, dan
suppletie ge-

gevangene, en
letie in 't
enschap, die
ernst; lach nu
eefst dezen ge-
a n m a t i g
g w e l v a n d a t
kerk-visitee?
d o e n d a n j
preekte, wel,
alietjes in zijn
altje. Maar in
brieven, door
zijn homilieën,
e stoffen, voor
onder vier en
waarin zich
h n n o g h e b-
it het Supple-
in der kerker.
r roemde men,
levietenzenen
a Geest waren
se, ja de ant-
int-ervulling,
n d e s u p p l e t i e
derlaten moest,
zwaard uit zij-
r Paulus, Pau-
zorgen; en dat
want Abraham
naar Paulus
een zoon kon
porwoord voor-
, en Sara was
kreeg kinderen
n d e r e n , e n
die „natuur“
gronden kon.
maar hij teelt
eft in zijn leven
n met de onder-
i zijn dood?
i filisters meer
HEEREN chro-
e zeggen, maar
toen hij een
st een lang niet
, toen heeft hij
en, en hij werd
g, mag het nog
ik in dit ééne
ok mijn feest
dienst is? Mag
a n t a n a p l e r o s e
ijn laatste ver-
rijanden te ver-
tich, hij strekte
ahwe zijn God.
suppletie. Wat
ihwe vertrouwt,
zoo nog knecht-
ichieten, mee r
s. Paulus strekt
pen. „Chaire“,
pen. „Chairoo“,
atisch geslacht,
resten van dat
ij bezorgd van-
hap heeft deze
in en meer kin-

Daarom is, zie ik wel, het nu ook geen vraag meer, wat dat kleine bijzonderheidje, dat ik tot nu toe uit den tekst slechts even noemde, toch wel bedoelt. Ik heb het oog op het feit, dat Paulus niet zegt: ik doe anaplerose, vervulling, maar: ik doe ANTANAPLEROSE — tegen-ervulling — van de resten van Christus' verdrukkingen. Wat wil dit „anti“ zeggen? Waarop slaat dat terug? Het beteekent zooiets als: op mijn beurt, ik, van mijn kant, althans; ik aan dezen kant. Wil hij zeggen: mijn Heiland Koning heeft voor mij geleden en nu kon ik OP MIJN BEURT voor Hem lijden? Hij deed zijn deel, ik doe nu mijnerzijds het mijne? Ja, we kennen, tenminste ik uit mijn jeugd, die tekening uit de woningen van onze ouders of grootouders: Christus hangt daar aan het kruis, en daaronder staat: dat deed ik voor u, wat doet gij voor MIJ? Het is zooveel als de vraag: ik had MIJN verdrukking, mijn nekrose, zoo meesmuilen de teekenaarsvrienden toch weer half verlegen, doet gij van uw kant nu ook wat. Wilt gij van uw kant mij een wederdienst doen? Ant-anaplerose van Mijn druk?

Maar neen, zóó is het hier toch niet bedoeld. Christus het Zijne, wij het onze? ja, maar, het onze is door Hem, Hij suppleert ons dagelijks met krachten, ja, ja, maar dan uit ZIJN suppletiefonds, dat Hij verzorgt, en zelf alleen gesticht heeft en beheert. Neen, neen, dát is het niet.

Maar is het soms dan zóó bedoeld: dat Paulus zegt: Christus' lichaam, zijn kerk, die heeft voor mij zooveel gedaan, nu kan ik vicissim, mijnerzijds, óók nog voor haar wat doen? Respondeert hier de kerk aan de kerk?

Zeker, er is iets voor te zeggen: hij heeft de kerk vervuld, het lichaam van Christus willen wonden, en hij kan nu zeggen: ik maak het weer zoo'n beetje goed, ik geef de ant-anaplerose.

Maar toch, het staat er niet. Het zijn immers niet de goederen van de kerk, die hij suppleert, als een tollenaar aan de bestolen burgers. Hij heeft toch immers op zijn diensten niet den naam der kerk, doch dien van Christus als adres geschreven?

Vraag maar niet verder: Paulus heeft met dat woordje „anti“ geRÉspondeerd aan Christus, en geCÓRespondeerd op zijn eigen vróegeren dienst. Toen hij in vrijheid en gezondheid leefde, en nog reizen en trekken kon, en nog niet achter de tralies zat, toen heeft hij afgewerkt de EERSTE PUNTEN van het Programma, hem gesteld. Dié kous is af. Nu kan hij, op zijn zoo paradoxale gevangenenfeest zeggen: er KOMT suppletie, menschen: óók de rest komt klaar: de zaak wordt op denzelfden voet voortgezet, keizer of geen keizer. „Chairoo“, ik heb feest: ik heb het ééne deel van de verdrukkingsofdracht uitgevoerd: de profetie, naar al haar indicaties en imperatieven heb ik vervuld, nu komt het anti-deel. Het wederdeel. Het pendant komt bij het pendant, en kijk, het is een garnituur, dat er wezen mag; want mijn God zal mij suppleeren, en u in Colosse ook, tot op den dag des Heeren.

Mannen en vrouwen van Jezus Christus, wij gaan stráks in arrest. Wij vieren heden ons paasch-feest. Ik kan mij voorstellen, dat iemand het niet begrijpt, als we op ons feest van Zondag werkelijk bli zijn. Nu, God zal ons feest zéker verwerpen, indien wij ons feestprogramma hebben ingedacht, in een stiekeme ontduiking van het Zijne, wetende, dat ook wij profetische indicaties en futura en imperatieven hebben te vervullen. Als wij zóó feest vieren, dat dit feest een stichtelijke oase in een onstichtelijke woestijn ons dunkt, dan zijn we weg; niet, omdat we van oases, maar omdat wij van woestijnen reppen. Want het wás toch krigsdienst. Als wij gaan feesten, los, improvisatorisch, zonder profetie, zonder martyriums-gedachtenis, dan „vervullen“ wij niets; en als dan de kerker komt, en het schrale tractement, en de laster van de valsche broeders, en de aanklacht bij 't publiek, dat de radio bezet houdt en de persmenschen aan den arm houdt, wel, dan is 't feestje van ons vandaag en morgen losgeslagen van het program van God. Maar als wij zóó werken en studeeren, en ook zóó op sabbath rusten gaan, dat het k r i j g s p r o g r a m ons brandt in de ziel, d á n mag er komen wat wil; een invasie van russische, of van amerikaansche, of van u n e s c o -infiltranten, of wát dan ook, maar het staat er, dat ook aan ons het feest alsdan gegund zal worden om de paradoxale „Ausnützung“, die de Koning-van-ons kent en methodisch volgt in zijn arbeidsdienst: wie weet, wat een geduldige dragen van het lijden van Christus in de wereld vermag?

Paulus schreef aan Colosse. Daar waren dwaalgeesten aan het werk. Zij waren voor een deel van die judaïsten, die met de oude broeders van het Centrum, dat Paulus afgezet had, nog wel wilden blijven aanpappen en zelfs: aanpakken. Paulus bevecht hen nog in den kerker; en het Woord heeft hen verslagen. Die judaïsten konden zich nog steeds maar niet gewennen aan de gedachte, dat Simsons en Paulussen kunnen zijn als hun Heer, gekruist, geschorst, afgezet, verworpen, wandelende graven, zonder de makkelijk hanteerbare apparatuur van „menschen-inzettingen“, dat vaste refugium der drukke en dribbelende

lulaards, — en toch nooit steriel; integendeel: vruchtbaarder dan ooit. Maar hij waarschuwt zijn menschen in Colosse: laat uw verdrukkingen in vréedenaam van Christus zijn, en geen zaakjes, die gevolg zijn van uwe eigen onverstand.

En ja, dan waren daar in Colosse óók nog van die menschen, die heetten heel erg vroom. Ze waren niet minder dan ascetisten. Ascese, onthouding, en den dienst volvoeren als geheelonthouders-op-púnten, wel te verstaan. Niet zomaar als Paulus destijds: de logica der feiten in het volle leven volgen. Weg met hen, zegt Paulus: ik heb deel I van mijn programma afgewerkt in 't drukke bonte-leven; en nu ik tot onthouding ben gedwóngen, maar het program gelézen hoorde bij monde van den Koning, en diens rol gegeten heb, nu breng ik NÓG suppletie.

En tenslotte, er waren in Colosse ook van die menschen, die, verwant aan esseensche, en gnostische, en ook weer judaïstische ideeën, met hun „leer der engelen“ kwamen aandragen.

O neen, ze preekten geen aconenleer, en ze waren maar heel rare filosoofjes. Maar ze hadden toch een zekere „feeling“, dachten ze, voor „mysteriën“. „Er was meer tusschen hemel en aarde, dan de meeste menschen wisten, reken daar maar op“; vandaag zouden ze een bekend citaat van Shakespeare, dat ongeveer zoo luidt, in hun brochures als motto nemen. De engelen waren krachten, machten, tronen, trouwens, zel broeder Paulus dat niet zelf? Welnu, als nu een christenmensch maar kleintjes bleef (de „dienst der nederigheid“, van het laag bij den grond blijven), dan was DÁT de BRUG naar het contact met die geheimzinnige hemelsche machten. Dan konden die engelen hemelsche geheimen influisteren, dan werd men zelf verlicht, door enkel maar te luisteren, en door stil te zijn, want och zoo'n „quiet time“ is zoo nuttig. Van dat intermediair der engelen konden ze dan gebruik maken, erdoor verlicht worden, verlichte oogen des verstands verkrijgen onder engelen-invloed, en met engelen-concursus. Een nieuw christelijk type, menschen! Niet zooals de Grieken wilden, heroën met hetaeren fuivend, en spelend naar den geest (met kleine g). O neen, men moest zich kleintjes houden, en wat afgezonderd. Maar het christelijk standaard-type, dat dan groeien zou op kerkelijken bodem, was 't niet mooi? Terzijde van den weg, naar boven turen („turen“ en „zien“ zijn verschillend), en op de invasie van engelen wachtende, die „bij oogenblikken“ mystieke kennis infiltrerden! Zóó'n wind

Israël's verwondering bij het vestigen van Gods Koningsheerschappij

De steen, dien de bouwlieden verworpen hadden is tot een hoofd des hoeks geworden.

Dit is van den Heere geschied, en het is wonderlijk in onze oogen.

Psalm 118 : 22—23.

Wij kennen psalm 118 als een paaschlied bij uitnemendheid. De kerk des Heeren heeft nu al eeuwen gezongen: „de steen, die door de tempelbouwers veracht'lijk was een plaats ontzegd, is tot verbazing der beschouwers van God ten hoofd des hoeks gelegd“. Dat begon al op den Paaschmorgen. Dat werd het thema van de Pinksterprediking. En terecht. Want psalm 118 is maar niet een lied, waarvan wij zoo prachtig de woorden kunnen gebruiken op den dag van Christus' verhooring, een psalm waaraan wij een paaschinhoud geven, neen, psalm 118 wordt op het paaschfeest vervuld. En dan vervuld op een geheel andere wijze dan wij gewoonlijk denken. Immers wij hebben zoo ongeveer deze voorstelling: Bij den bouw van den tempel ligt daar onder het tempelmateriaal een steen, dien de bouwlieden versmaden en verachtelijk wegwierpen. Zij willen dien steen niet gebruiken voor den opbouw van 's Heeren huis. Maar zie, die verachte steen wordt nu door den Heere tot „een hoofd des hoeks gelegd“, tot den hoeksteen, waarmee in dien tijd een bouwwerk werd voltooid, en aan het bouwwerk zijn schoonheid en zijn glorie werd gegeven. Die verachte steen neemt nu ineens de eereplaats in, en geeft aan den tempel zijn schoonheid en schittering. Maar wie het zich zoo voorstelt, krijgt de vraag te beantwoorden: Hoe is die verachte steen daar zoo gekomen, en hoe prijkt hij daar op een goeden morgen ineens tot een hoofd des hoeks? En ook deze vraag: Welke is dan die groote verbazing, welke den tempelgangers aangrijpt, zoodat deze zingen: Dit werk is door Gods alvermogen, door 's Heeren hand alleen geschied? En ook deze vraag: Hoe wordt nu deze psalm op het Paaschfeest vervuld, en welke is dan de groote verbazing op den Paaschmorgen als de Gekruisigde Heiland geworden is de Opgestane Heere? Want het blijkt, dat juist psalm 118 een belangrijke plaats heeft ingenomen in de Pinksterprediking van Petrus (Hand. 4), en ook later nog in zijn brieven. Op het Paaschfeest hebben de apostelen psalm 118 pas goed begrepen, en Jezus, den opgestane Heere, gezien als Gods uitverkoren hoeksteen. En toen hebben zij gezongen als nooit tevoren: Looft den Heer, want Hij is goed, want Zijn goedertieren-

blaast waarheen zoo'n engel wil, ge kúnt nooit weten.

Ja, zegt Paulus, dat is 't nu juist. Ge kúnt 't nooit weten. Maar ik kon 't wel weten. Ik heb mijn program hooren lézen. Ik was van zevenen klaar. Ik had geen intermediairs onder de engelen, ik had één Middelaar Gods en der menschen, en die is nóg voor mij genoeg. Ik kreeg de oogen des verstands in verlichten staat — maar door het Woord. Ik was niet terzij gehurkt, maar ik heb door de modder gekropen, en ik heb ook zoo'n hoogen oome van den rijksecommissaris van Rome eens publiek op zijn nummer gezet, toen hij me te na kwam, mij, burger van Rome. Het was vlak vóór mijn arrestatie. Ik ben niet op een mooie engel zoo wat gaan lijken, maar ik droeg de nekroze van Jezus overal mee, overal mee, overal mee. Ik droeg ze rond. De Geestelijke menschen — maar dan met groote G —, hebben haar onderscheiden. De anderen zeiden: we kregen hem achter de tralies.

En nu ik op een engel minder dan ooit lijk, en over mijn verrukkingsuren zwijgen moet, en een doorn in het vleesch heb, nu kan ik waarlijk nóg suppletie doen. Is dat geen feest?

Mijn vrienden, zoo was Paulus.

Ik ken een gevangene, aan wien iemand van buiten de gevangenis schreef: Lees eens Colossenzen 1. Dat was in oorlogstijd.

Ik zie h é d e n ons allen nog in 'n overigens zeer betrekkelijke vrijheid. Ik zie echter de pers gekneveld, en de souvereiniteit van een koningin bij de gratie Gods bij rijkedecreet gedeeld met en deels gedeeld met machten die van buiten zijn, en die tégen zijn. Ik zie het concentratiekamp weer opengaan. God gunt ons heden ons feestje, klein, en maar kort. Maar om Gods wil, waar is ons PROGRAM? En, IS ons feest program? Spreekt dagelijks het suppletiefonds der kerk in Jezus Christus aan, en doet uw ant-anaplerose. Schapen die ter slachtbank gaat! Maar de psalm van de Korachieten, en de brieven van den nekrosemensch Paulus zijn toch maar gebundeld in één band.

En zalig is hij, die aan een paaschfeest, dat op een vulkaan en voor de deur van de gevangenis gevierd wordt, niet geërgerd wordt. Hij is zalig, niet door zijn theorie van 't feest, doch door het feest van zulk een „t h e o r i a“, zulk in z i c h t aangaande den God der programma's en de programma's van zijn God, die ons heeft gerechtvaardigd om de opstanding van Jezus Christus uit de dooden.

K. S.

UIT DE SCHRIFT

heid is in der eeuwigheid. Wij zullen dus psalm 118 nader moeten bekijken om zoo tot de wonderen Gods te komen op het Paaschfeest.

Ik sluit mij aan bij hen, die dezen psalm dateeren in den tijd na de ballingschap. Het groote moment is gekomen, dat na veel strijd en moeite de tempelbouw gereed gekomen is. Dat is een moment van groote vreugde geweest. Gods tempel is weer herrezen. En dat beteekent immers, dat Gods koningsheerschappij weer onder Zijn volk is opgericht, Gods genadeheerschappij, waaronder voor Zijn volk de levensbronnen opengaan, en waaronder zij zingen: „Hoe zijn Uw vleuglen uitgebreid, hier wordt de rust geschonken“. Vandaar, dat zij op dezen dag, dien de Heere gemaakt heeft, een feest organiseren om Gods goedheid te loven, 's Heeren reddende verlossende liefde en kracht, welke zij hebben mogen ervaren in het weer herstellen van Zijn koningsheerschappij. Immers hoeveel strijd en moeite hebben zij bij dezen tempelbouw ondervonden? Zij werden daarbij benauwd door de intriges der Samaritanen, door de vijandschap der genabuurde volken, door de grillige luimen der Perzische koningen. Heel de wereld heeft als het ware geprobeerd om dien tempelbouw te verhinderen. Al de heidenen hadden hen omringd (vs 10). Maar 's Heeren verlossende liefde en kracht is nog nooit zoo groot geweest als in dezen tijd. Israël heeft al zijn vijanden in 's Heeren Naam verhouden, (vs 11). God heeft Zijn volk in de ruimte gezet (vs 5). Bij dien tempelbouw was Israël door zijn vijanden omringd, zooals 'n bijenzwerm een man kan overvallen, maar zij zijn als een doornenvuur vergaan (vs 12). Toen die tempel gereed was na een strijd tegen het gansche heidendom, konden zij zeggen, dat de wereld overwonnen was. Is het wonder, dat zij in feestelijken optocht naar den tempel gaan, om Gods genadeheerschappij te prijzen in het vestigen waarvan Gods verbondstrouw op het luisterrijkst openbaar geworden is? En zoo weerklinkt op weg naar den tempel het lied: de Heer is aan de spits getreden dergenen, die mij hulpe bién. En ook: „de Heer is mij tot hulp en sterkte, Hij is mijn lied, mijn psalmgezang“. En ook: „Gods rechterhand is hoog verheven, des Heeren sterke rechterhand doet door haar daán de wereld beven, houdt door haar kracht Gods volk in stand“. Zoo is de juichende menigte bij den tempel gekomen.

Bij den tempel, uit het stof herrezen. Maar gij weet, hoe Israël's eerste bouwlieden na de ballingschap dien tempel hebben veracht, en geklaagd hebben: het wordt niets, en het is niets. Het tempelmateriaal, waarmee